Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Curaclam don Oideachas Ealaíon

Cur i bhfeidhm an churaclaim

Éascaitheoir:

CC BY NC

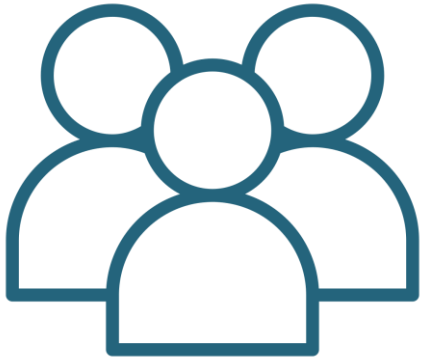
Ionchais

Forbhreathnú ar an lá

Oide

Seisiún 1	• Machnamh a dhéanamh ar chuspóir an Churaclaim Ealaíon le fócas ar ár gcomhthéacs féin
	Sos
Seisiún 2	• Breathnú ar Shnáitheanna, ar Ghnéithe agus ar Choincheapa san Oideachas Ealaíon • Torthaí Foghlama i ngníomh a fhiosrú
	Lón
Seisiún 3	• Dul i nGleic le hEispéiris Foghlama Cruthaitheacha • Rogha a dhéanamh maidir leis an gcéad chéim eile

Príomhtheachtaireachtaí don Fheidhmiú

Oide

Braitheann cur i bhfeidhm rathúil na sonraíochta um Oideachas Ealaíon ar ullmhúchán éifeachtach don fhoghlaim, don teagasc agus don mheasúnú ag múinteoirí agus scoileanna.

Is é atá i gceist le cur i bhfeidhm ná an méid atá leagtha síos sa tsonraíocht a fhíorú agus é a leabú in Eispéiris Foghlama na bpáistí a léiríonn fís an churaclaim.

Is é atá i gceist le cur i bhfeidhm ná rannpháirteachas fiúntach leis an tsonraíocht agus lena tacaíochtaí, mar aon le pleananna curaclaim na scoile uile agus cuir chuige aontaithe na scoile a fhorbairt.

Fáilte!

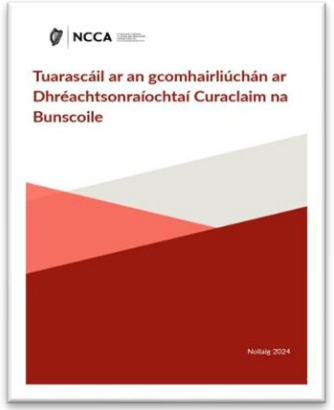

‘Spreagtar páistí le bheith machnamhach, eispriseach agus le roghanna cruthaitheacha eolasacha a dhéanamh mar dhéantóirí ealaíon.’
(Sonraíocht don Oideachas Ealaíon, lch.2)

An tAistear go dtí Seo

Oide

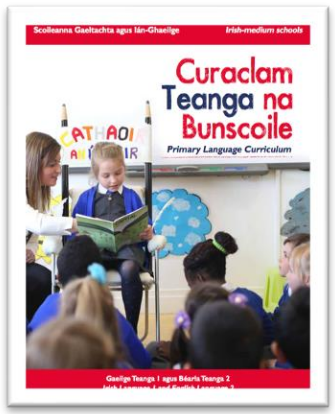

2019 | 2023 | 2024 | 2025 | 2025/26 | 2026/27

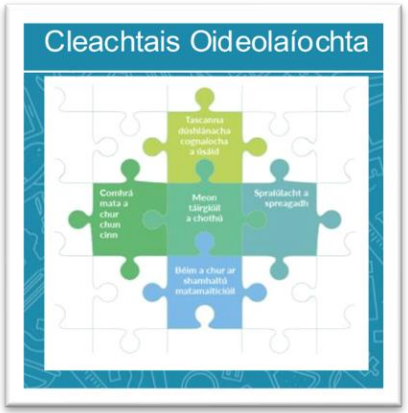
2019 – 2023

2023 – 2024

2024 – 2025

2025 – 2025/26

2025/26 – 2026/27

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Tacaíochtaí don Chur i bhFeidhm

Oide

Oide
NCCA
An Roinn Oideachais agus Óige
Department of Education and Youth
An Chigireacht
Inspectorate
ncse

'Freagracht uile-chórais is ea an curaclam a chur i bhfeidhm go rathúil.' (Ciorclán 0052/2026, lch.4)

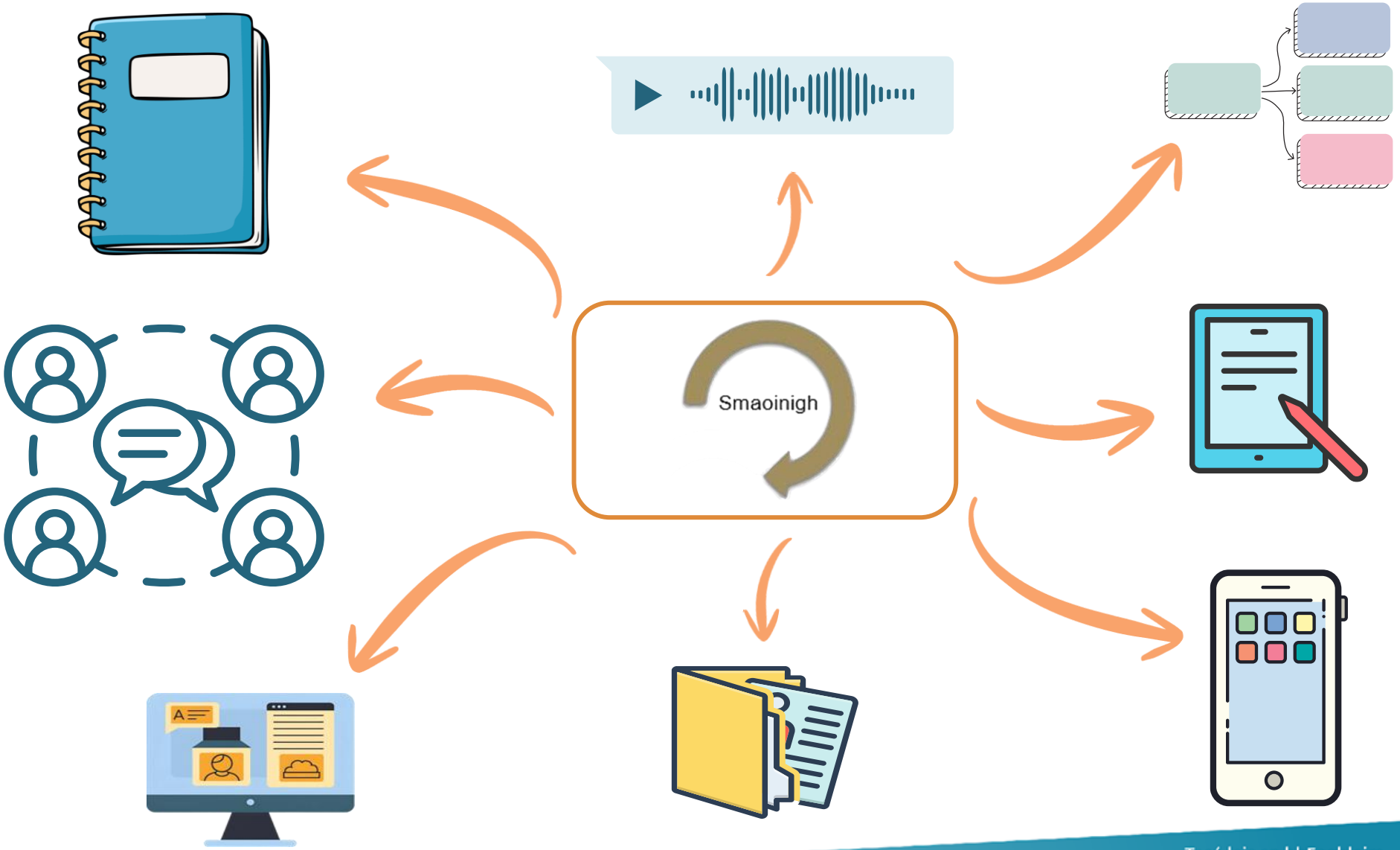
Uirlisí CNCM

Tacaíochtaí RCC

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

An t-aistear a thaifeadadh

Oide

Smaoinigh
Roghnaigh
Achtaigh

Oideachas Ealaíon

Smaoinigh
Roghnaigh
Achtaigh

Cad é mar a d'fhorbair Oideachas Ealaíon?

Oide

Struchtúr

Foirmeacha ealaíne eile

Snáitheanna

Páistí mar dhéantóirí ealaíon

Coincheapa

Torthaí Foghlama

Caibidil 1: Réamhrá

Oide

Inneachar na sonraíochta don *Oideachas Ealaíon*

- Réasúnaíocht, Aidhmeanna, Snáitheanna & Gnéithe
- Torthaí Foghlama
- An Curaclam don *Oideachas Ealaíon* i bhFeidhm

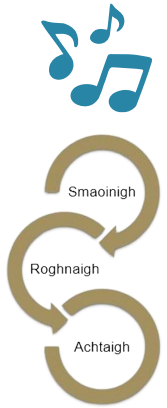
Tacar Uirlisí Churaclam na Bunscoile ar líne

Tacar Uirlisí don *Oideachas Ealaíon* ar líne

Ábhair thacaíochta do mhúinteoirí
Samplaí d'fhoghlaim na bpáistí
Tacaíochtaí le haghaidh dul chun cinn

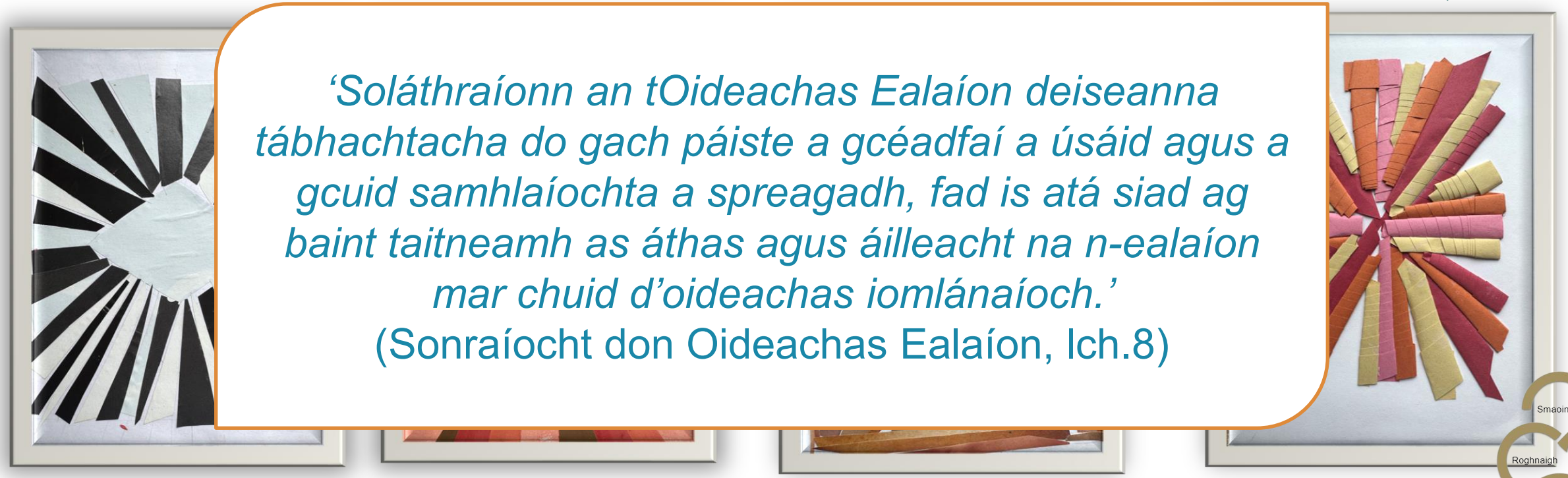
'Cur chuige leathan cothrom i leith an Oideachais Ealaíon'
(Sonraíocht don Oideachas Ealaíon, lch.5)

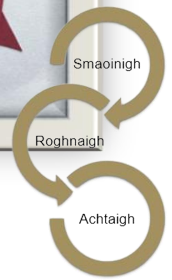

Caibidil 2: Réasúnaíocht

Oide

‘Soláthraíonn an tOideachas Ealaíon deiseanna tábhachtacha do gach páiste a gcéadfaí a úsáid agus a gcuid samhlaíochta a spreagadh, fad is atá siad ag baint taitneamh as áthas agus áilleacht na n-ealaíon mar chuid d’oideachas iomlánaíoch.’
(Sonraíocht don Oideachas Ealaíon, lch.8)

Ciall a bhaint as

Cumas gníomhucháin

Nasc

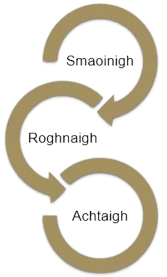

Caibidil 3: Aidhmeanna

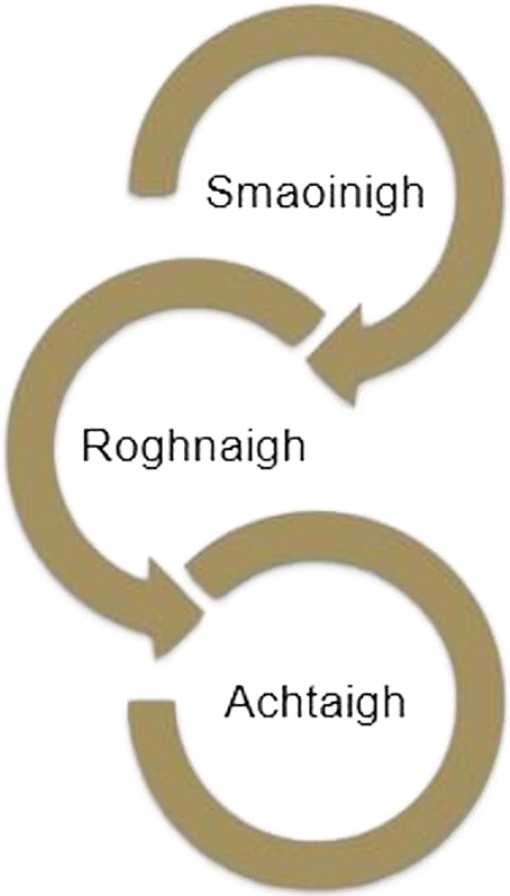
‘Forbraíonn an tOideachas Ealaíon muinín, eolas agus tuiscint páistí le bheith rannpháirteach mar dhéantóirí ealaíon gníomhacha agus gníomhaíocha.’
(Sonraíocht don Oideachas Ealaíon, lch.9)

Ag Bogadh Chun Tosaigh

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

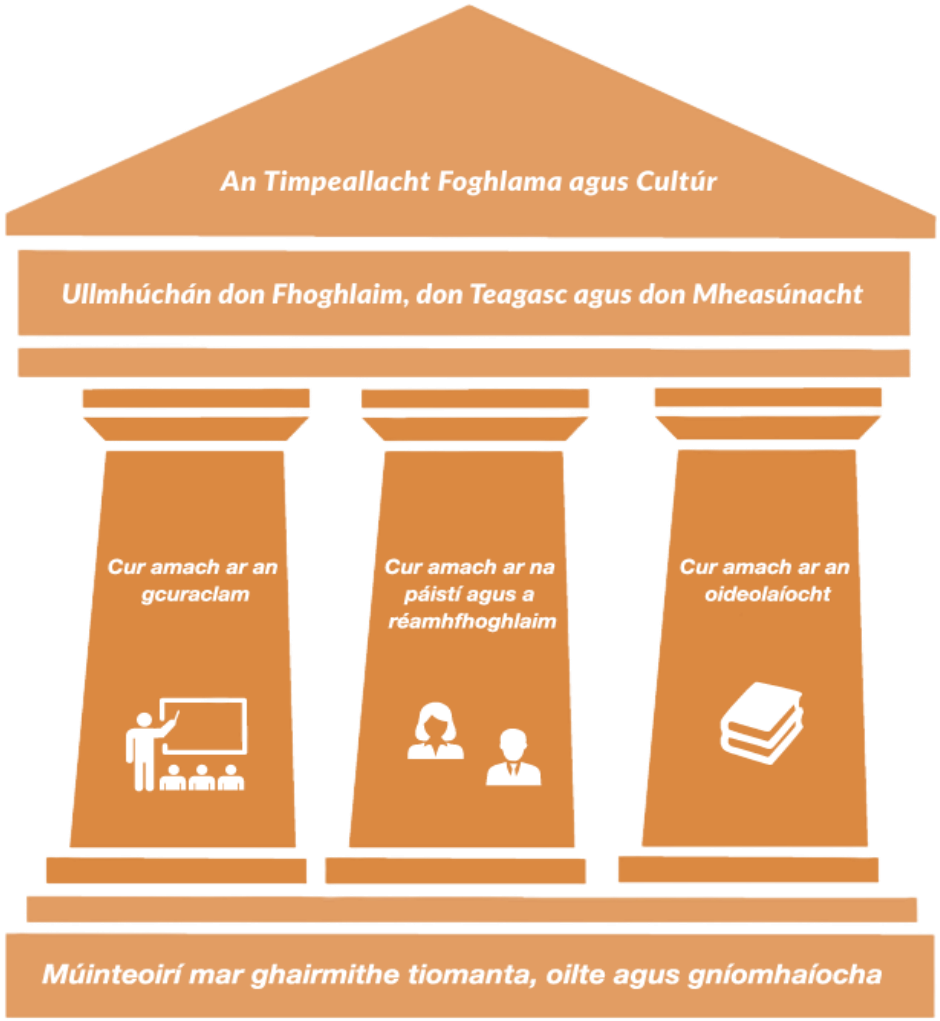
CC BY NC

Fáilte ar ais!

‘Is ealaíontóir é gach paiste, an fhadhb atá ann ná an dóigh le fanacht i d’ealaíontóir nuair a fhásann tú aníos.’
(Arts Alive, lch.9)

Foghlaim, Teagasc, agus Measúnú

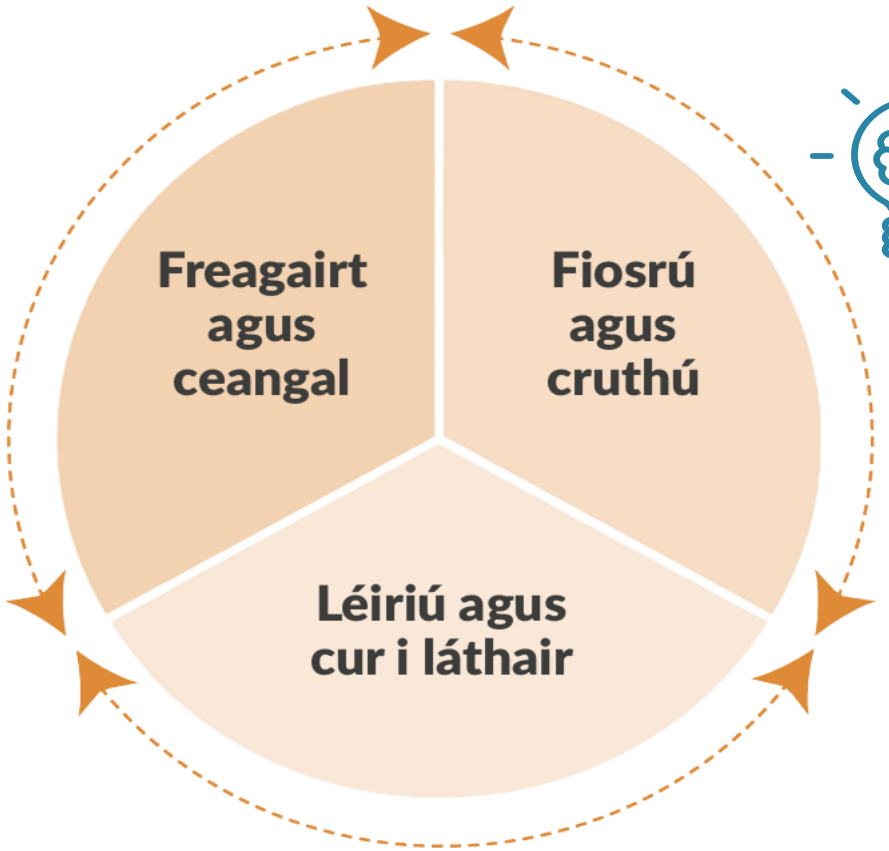

'Tá an páiste i gcroílár an phróisis foghlama agus, mar sin, tá tuiscint ar a gcuid réamhfhoghlama, ábhar spéise, eispéireas agus eolais ríthábhachtach chun eispéiris foghlama atá ionchuimsitheach agus dúshlánach mar is cuí a chruthú.'
(Sonraíocht don Oideachas Ealaíon, lch.25)

Caibidil 4: Snáitheanna agus Gnéithe

Oide

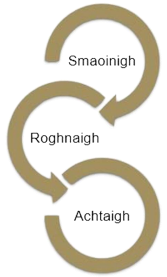

Snáitheanna

Gnéithe

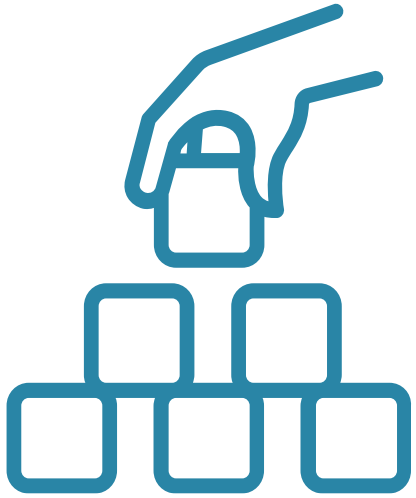

Caibidil 5: Coincheapa

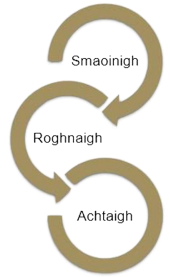
Coincheapa

1. Léigh na coincheapa a tugadh duit

2. Pléigh an áit a bhfuil siad in eispéiris na n-Ealaíon mar atá

3. Cuir na coincheapa in ord idir cinn atá níos forbartha agus cinn nach bhfuil chomh forbartha sin i do chleachtas

4. Breac nóta de réimsí chun díriú orthu a thuilleadh

Ullmhúchán don Fhoghlaim, don Teagasc agus don Mheasúnacht

Oide

‘...go bhfuil an curaclam á thabhairt chun beochta ag múinteoirí ina seomraí ranga.’
(Gluais Téarmaí)

Foghlaimeoir ⟷ Curaclam ⟷ Comhthéacsúil

Caibidil 5: Torthaí Foghlama

Roinntear na snáitheanna ina dTorthaí Foghlama mar seo a leanas:

Ealaín 25

Drámaíocht 25

Ceol 25

18

Ealaín, Drámaíocht, Ceol agus foirmeacha ealaíne eile

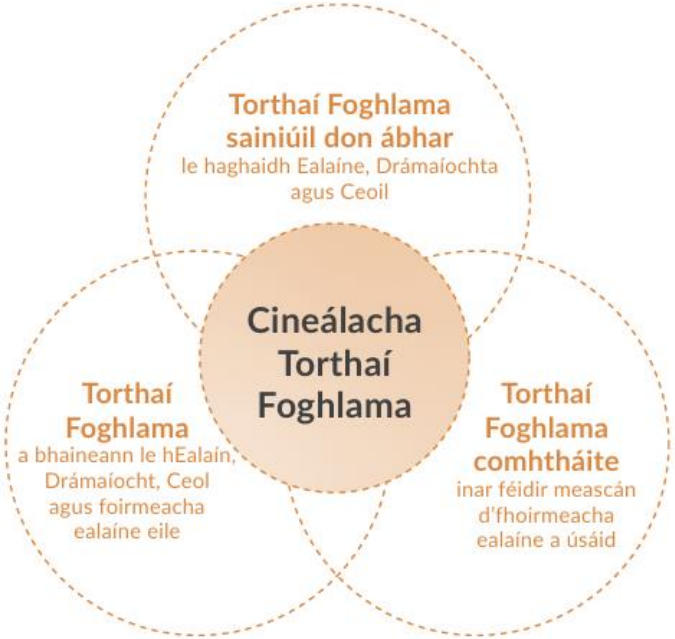
Caibidil 5: Torthaí Foghlama

Oide

Gach páiste

Gach céim

Ag tacú le dul chun cinn

Measúnú

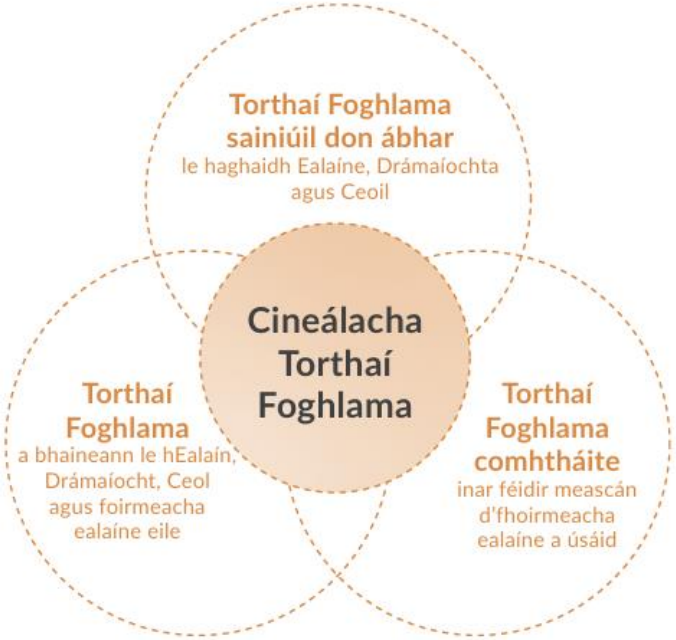
Freagrúil

Fianaisebhunaithe

Caibidil 5: Torthaí Foghlama

iniúchadh, triail, tobchumadh agus cruthú ag comhtháthú meascán d'Ealaín, Drámaíocht, Ceol agus/nó foirmeacha ealaíne eile. FG, CT, C

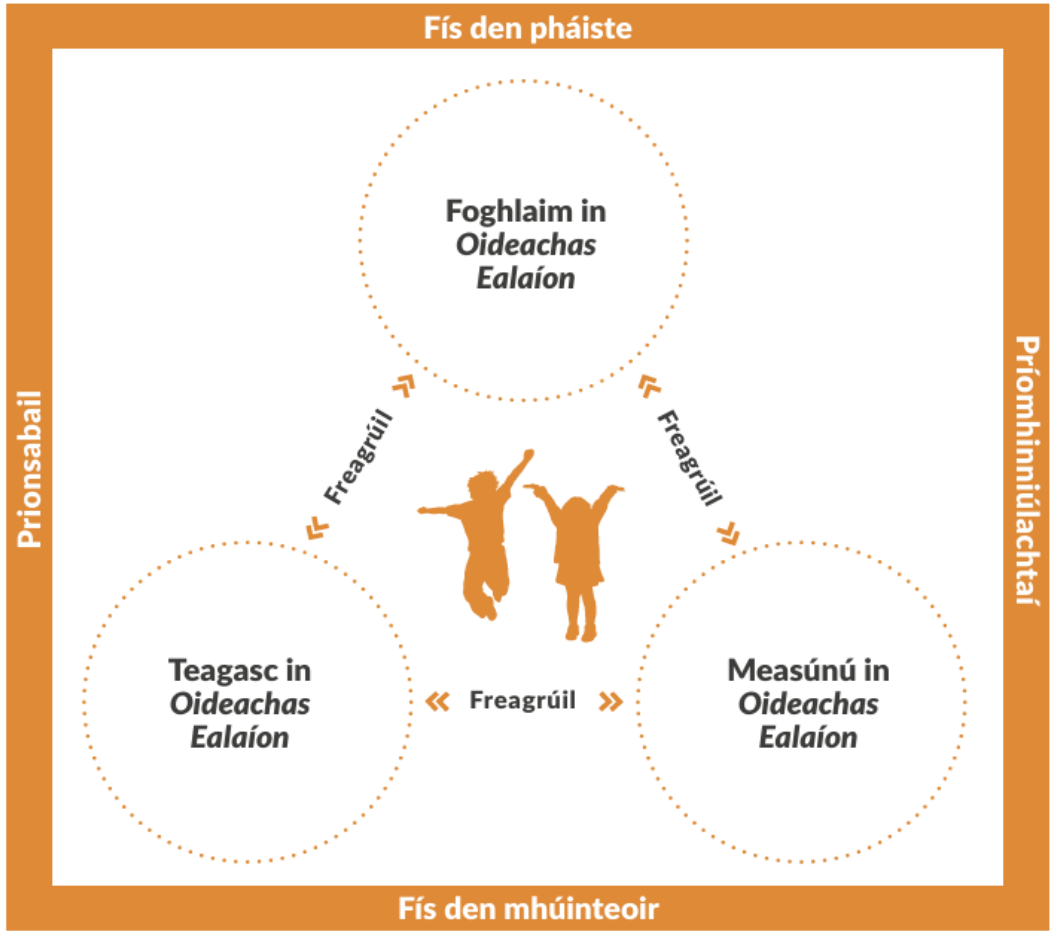
Caibidil 5: Torthaí Foghlama

Oide

Toradh Foghlama

Fóca(i)s Foghlama

Eispéiris Foghlama

Cleachtas ionchuimsitheach

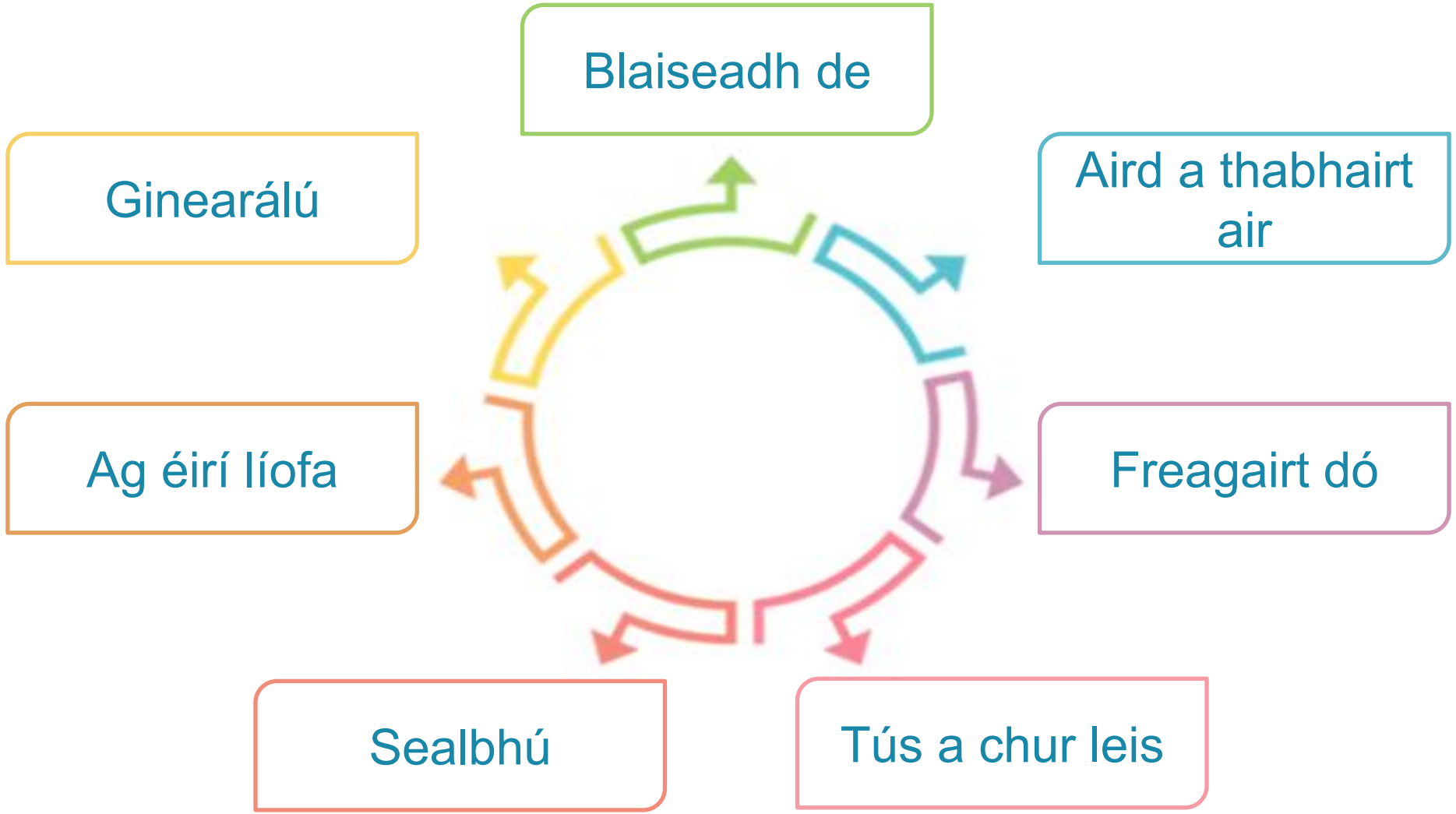
Measúnú agus Dul Chun Cinn

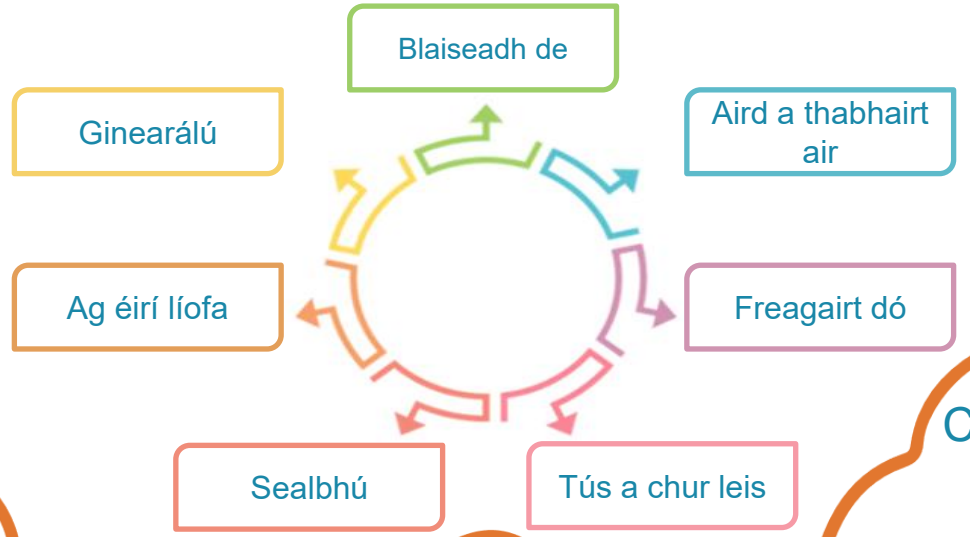
Caibidil 6: Conair Thacaíochta Bhreise

Oide

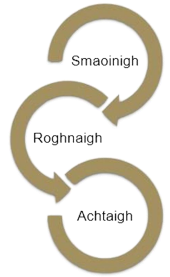
Caibidil 6: Conair Thacaíochta Bhreise

Cad é mar a thacaímid le gach páiste inár scoil le bheith faoi rath agus faoi bhláth?

Cad é mar a éascaímid dul chun cinn?

Cad é an chéim/cad iad na céimeanna a d'fhéadfadh linn a ghlacadh chun cleachtas ionchuimsitheach a fhorbairt a thuilleadh?

Caibidil 5: Torthaí Foghlama

Oide

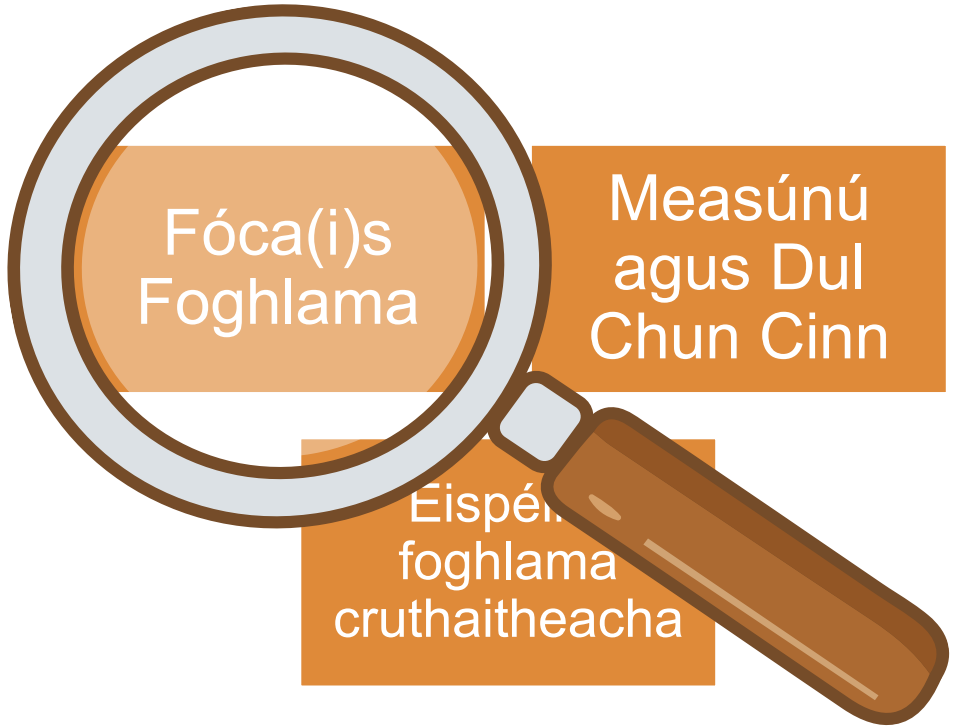
Torthaí Foghlama don Snáithe: **Fiosrú agus cruthú**			
Céim 1 Naíonáin shóisearacha agus shinsearacha	**Céim 2** Rang a haon agus a dó	**Céim 3** Rang a trí agus a ceathair	**Céim 4** Rang a cúig agus a sé
Trí eispéiris chuí foghlama spraiúla agus tharraingteacha, ba cheart go mbeadh páistí in ann:			
Drámaíocht			
cásanna ficseanúla ar théamaí éagsúla a thobchumadh agus a léiriú mar fhreagra ar spreagthaigh agus Múinteoir i ról. FG, CT, C	cásanna ficseanúla ar théamaí éagsúla a thobchumadh, a léiriú agus rannpháirtíocht leo a choinneáil mar fhreagra ar rannpháirtíocht an mhúinteora agus úsáid spreagthach. FG, CT, C	smaointe a fhiosrú, a thobchumadh agus a léiriú i réimse foirmeacha drámata a chuireann smaointe in iúl agus a fhiosraíonn téamaí, caidrimh agus aincheisteanna an chine dhaonna. FG, CT, C	smaointe a fhiosrú, a thobchumadh, a léiriú agus a oiriúnú i réimse foirmeacha drámata le smaointe, téamaí, caidrimh agus aincheisteanna casta a fhiosrú agus a chur in iúl. FG, CT, C
scéalta agus carachtair shimplí a chomhchruthú agus/nó a oiriúnú (le tacaíocht) ag baint úsáid as gluaiseacht, fuaim, spás, rudaí agus teannas. FG, CT, C	scéalta agus carachtair shimplí a chruthú agus/nó a oiriúnú ag baint úsáid as gluaiseacht, fuaim, spás, rudaí agus teannas. FG, CT, C	aicsean nó radhairc a chumadh, a struchtúrú agus a athoibriú ag baint úsáid as carachtar, gluaiseacht, fuaim, spás, rudaí agus teannas ar bhealach spontáineach agus/nó cleachta. FG, CT, C	aicsean nó radhairc a chumadh, a oiriúnú, a struchtúrú, a athoibriú agus a bheachtú, ag forbairt róil, carachtair, gluaiseacht, fuaim, spás, rudaí agus teannas ar bhealach spontáineach agus/nó cleachta. FG, CT, C

Toradh foghlama a fhiosrú
Torthaí Foghlama comhtháite

Snáithe: Fiosrú agus Cruthú

Céim: 3 (Rang a Trí agus a Ceathair)

iniúchadh, triail, tobchumadh, pleanáil agus cruthú ag comhtháthú meascán d'Ealaín, Drámaíocht, Ceol agus/nó foirmeacha ealaíne eile.
FG, CT, C

Fóca(i)s Foghlama

Foirm 3T a fhiosrú le héagsúlacht ábhar agus teicnící – Na Trí Mhuc Bheaga

Carachtar, **gluaiseacht** agus **teannas** a úsáid ar dhóigh spontáineach chun radhairc a thobchumadh

Guth, **struchtúr** agus **buille** a úsáid chun rapcheol a chruthú

Scéalchlárú agus/nó scríobh scripte a úsáid chun drámaíocht a phleanáil agus a chruthú

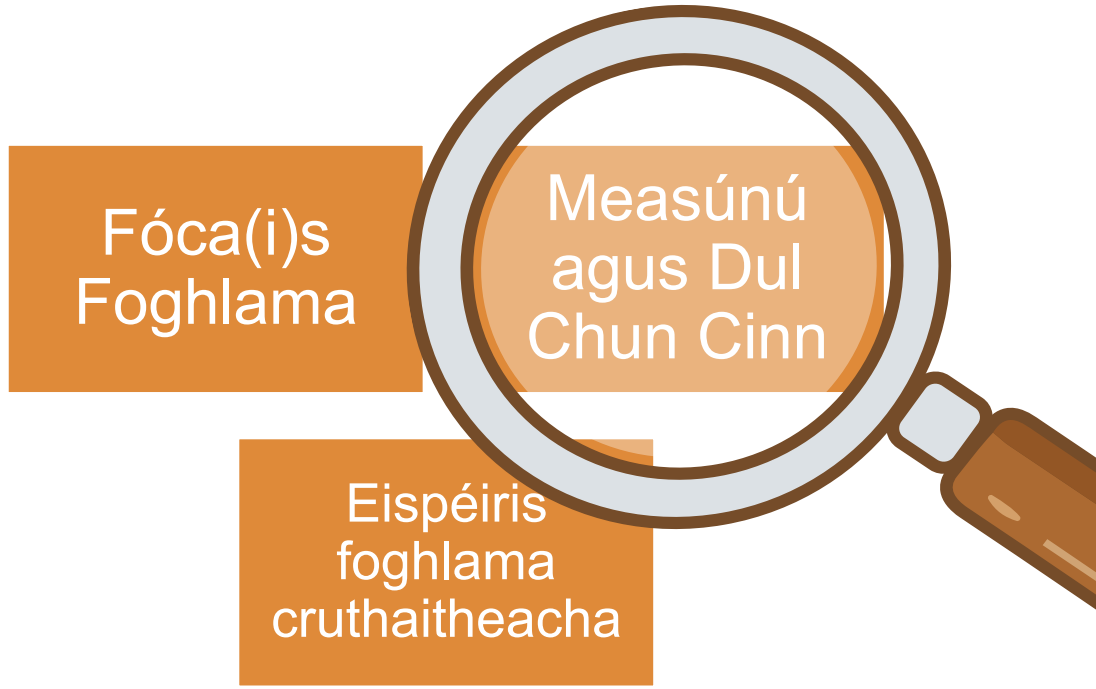
iniúchadh, triail, tobchumadh, pleanáil agus cruthú ag comhtháthú meascán d'Ealaín, Drámaíocht, Ceol agus/nó foirmeacha ealaíne eile.
FG, CT, C

Toradh foghlama a fhiosrú
Torthaí Foghlama Comhtháite

Snáithe: Fiosrú agus Cruthú

Céim: 3 (Rang a Trí agus a Ceathair)

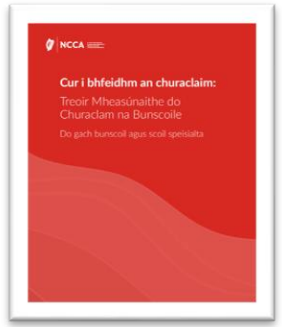
iniúchadh, triail, tobchumadh, pleanáil agus cruthú ag comhtháthú meascán d'Ealaín, Drámaíocht, Ceol agus/nó foirmeacha ealaíne eile.
FG, CT, C

Fóca(i)s Foghlama

Foirm 3T a fhiosrú le héagsúlacht ábhar agus teicnící – Na Trí Mhuc Bheaga	Breathnóireacht agus pléigh an mhúinteora
Carachtar, **gluaiseacht** agus **teannas** a úsáid ar dhóigh spontáineach chun radhairc a thobchumadh	Piarmheasúnú
Guth, **struchtúr** agus **buille** a úsáid chun rapcheol a chruthú	Rúibric
Scéalchlárú agus/nó scríobh scripte a úsáid chun drámaíocht a phleanáil agus a chruthú	Seicliosta

Measúnú agus Dul Chun Cinn

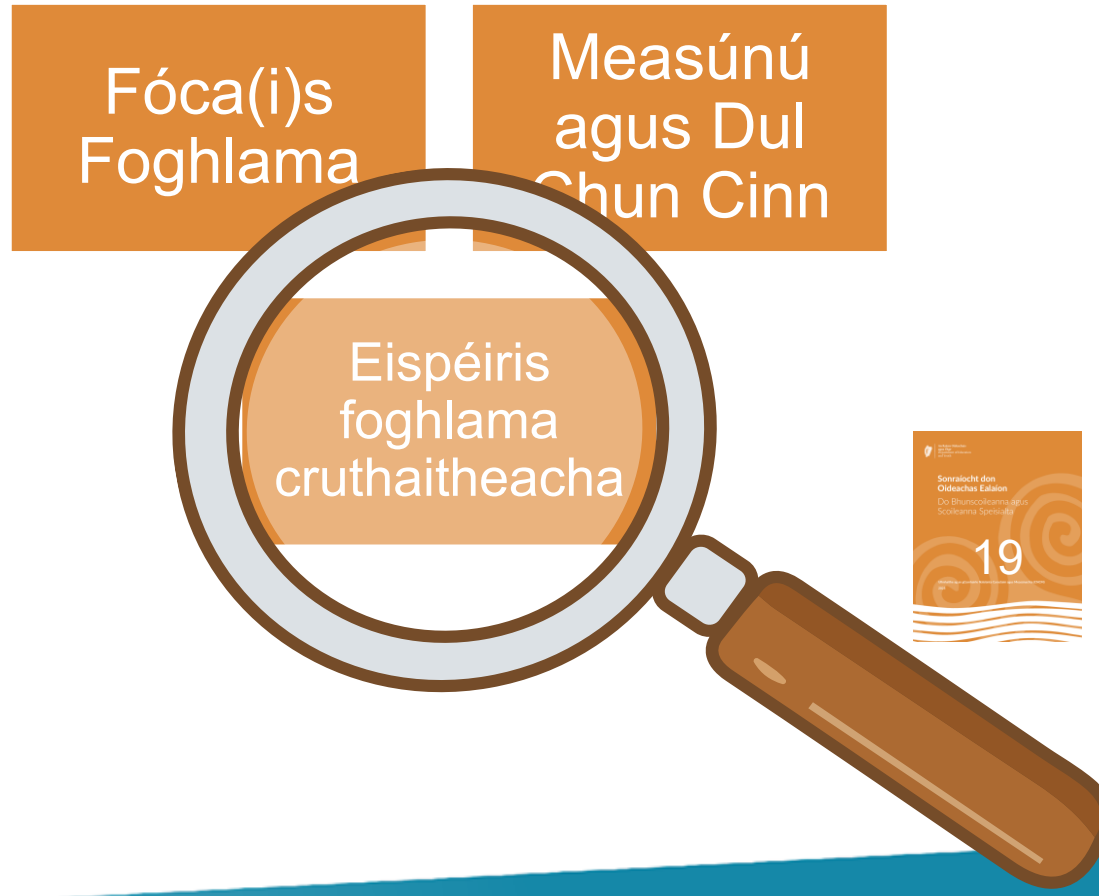

Toradh foghlama a fhiosrú
Torthaí Foghlama Comhtháite

Snáithe: Fiosrú agus Cruthú

Céim: 3 (Rang a Trí agus a Ceathair)

iniúchadh, triail, tobchumadh, pleanáil agus cruthú ag comhtháthú meascán d'Ealaín, Drámaíocht, Ceol agus/nó foirmeacha ealaíne eile.
FG, CT, C

Oide

Ceap agus cruthaigh teach 3T le réimse ábhar, roghnaigh agus cuir le chéile iad chun struchtúr 3T daingean a dhéanamh **(foirm)** de theach na muice.

Déan tobchumadóireacht ar radhairc ghairide as Na Trí Mhuc Bheaga (ag tógáil na dtithe, ag déileáil leis an mac tíre, an toradh) ina bhfiosraítear **carachtar** agus an dóigh is fearr chun **gluaiseacht** agus **teannas** a úsáid.

Fóca(i)s Foghlama ⇔ Eispéiris foghlama cruthaitheacha

Déanann na páistí léiriú de rapcheol maidir leis Na Trí Mhuc Bheaga a phleanáil i ngrúpaí beaga chun an píosa a chruthaigh siad a léiriú, le **buille**, **struchtúr** agus **rím** san áireamh.

Spreagtar na páistí chun a script do na Trí Mhuc Bheaga a scríobh, a chleachtadh agus a chur in oiriúint (le scéalchlár más maith leo), ag machnamh ar struchtúr agus ar rannpháirtíocht an lucht féachana.

Toradh foghlama a fhiosrú

Torthaí Foghlama a bhaineann le hEalaín, Drámaíocht, Ceol agus foirmeacha ealaíne eile

Oide

Snáithe: Freagairt agus Ceangal

Céim: 2 (Rang a hAon agus a Dó)

a bheith rannpháirteach i réimse spreagthach, saothair ealaíon, imeachtaí, taispeántais agus léirithe ó Éirinn agus ón domhan níos leithne a dhéantar i láthair go pearsanta nó go digiteach, agus cur síos a dhéanamh orthu.

SG, CT, C

Toradh foghlama a fhiosrú

Torthaí Foghlama sainiúil don ábhar le haghaidh Ealaíne, Drámaíochta agus Ceoil

Snáithe: Léiriú agus Cur i láthair

Céim: 4 (Rang a Cúig agus a Sé)

guth, coirp, uirlisí, teicníochtaí agus/nó uirlisí digiteacha a úsáid go cruthaitheach chun réimse amhrán agus píosaí ceoil a chóiriú, a léirmhíniú, a chanadh, a sheinm agus a thaifeadadh. FG, C, FD

Fóca(i)s Foghlama

Measúnú agus Dul Chun Cinn

Eispéiris foghlama cruthaitheacha

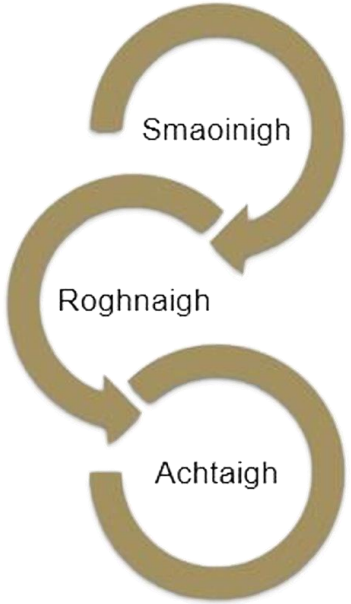

Ag Bogadh Chun Tosaigh

Oide

Roghnaigh toradh foghlama a d'fhéadfá a fhiosrú i do shuíomh sna seachtainí amach romhainn.

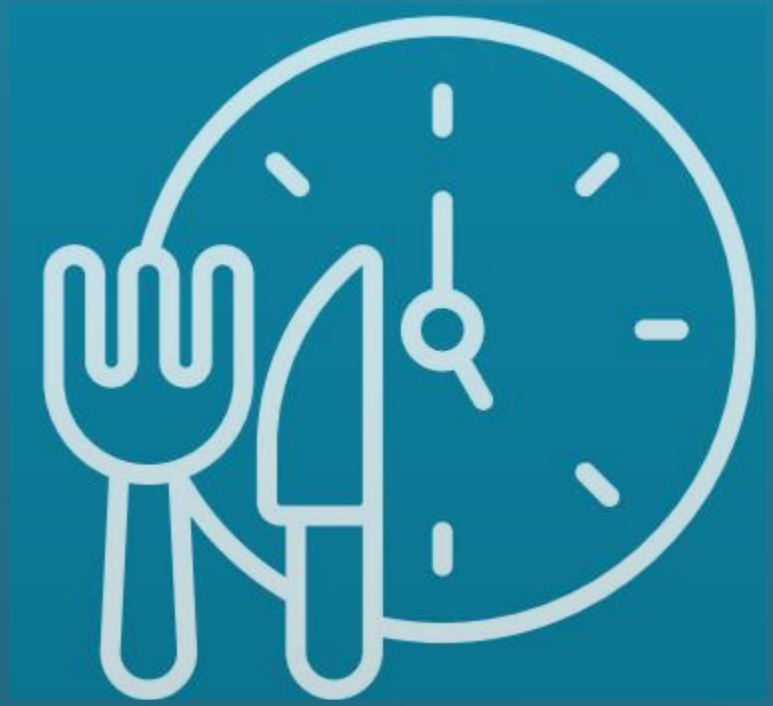

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

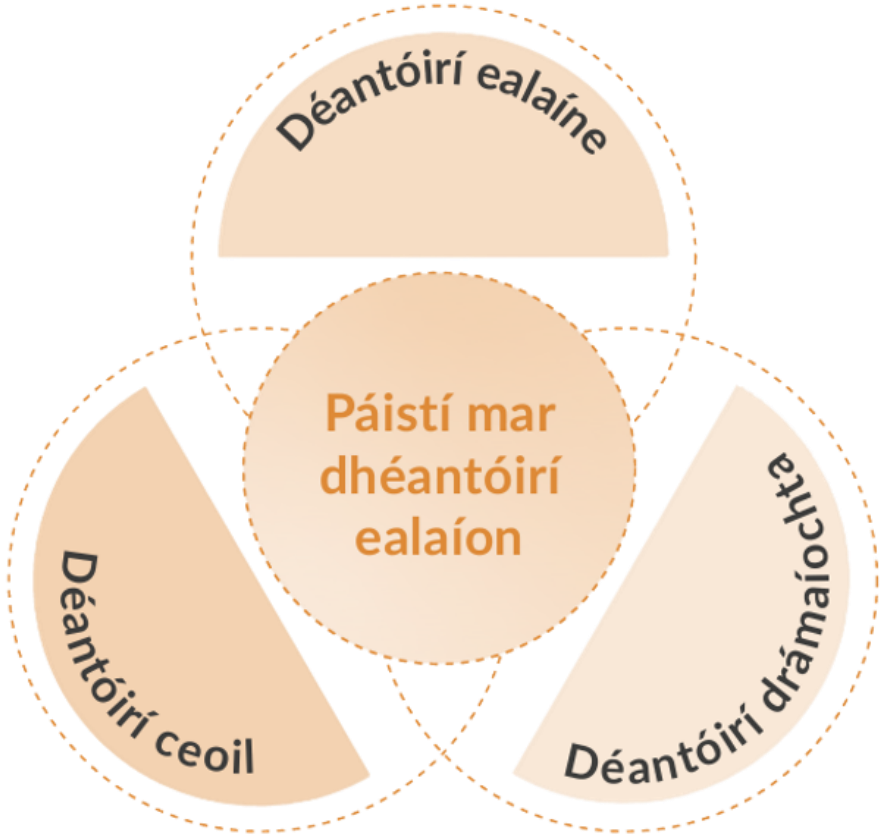
CC BY NC

Fáilte ar ais arís!

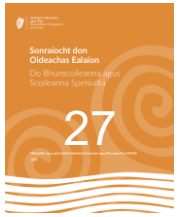

‘Nuair a bhíonn muid ag plé leis na hEalaíona, tarlaíonn ailceimic aisteach agus draíochta.’
Michael D. Higgins

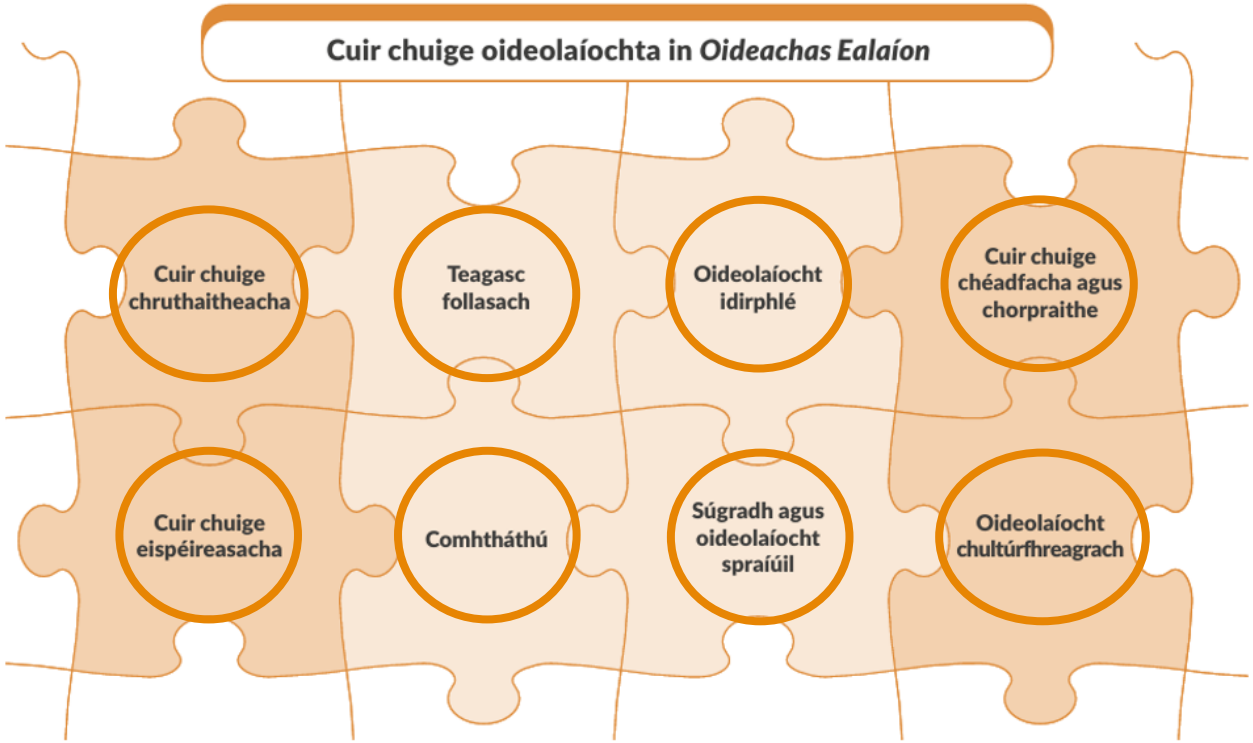
Caibidil 6(a): A bheith i do dhéantóir ealaíon

'Tá 'conas' a fhoghlaimíonn páistí chomh tábhachtach céanna le 'céard' a fhoghlaimíonn siad.'
(Sonraíocht don Oideachas Ealaíon, lch.31)

Caibidil 6(b): Teagasc in Oideachas Ealaíon

Réimse leathan d'eispéiris agus de chuir chuige ealaíonta atá spraíúil a éascú

Cruthaitheacht i nGníomh!

Oide

Cén toradh foghlama a mbeinn in ann oibriú ina threo?

Cad é mar a chuirfinn an t-eispéireas cruthaitheach seo in oiriúint do mo rang?

Cad iad na cinntí gairmiúla a chaithfidh mé a dhéanamh mar mhúinteoir?

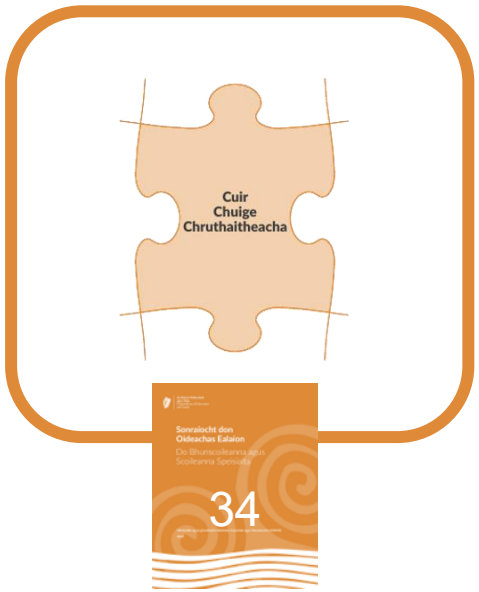
Ealaín

Drámaíocht

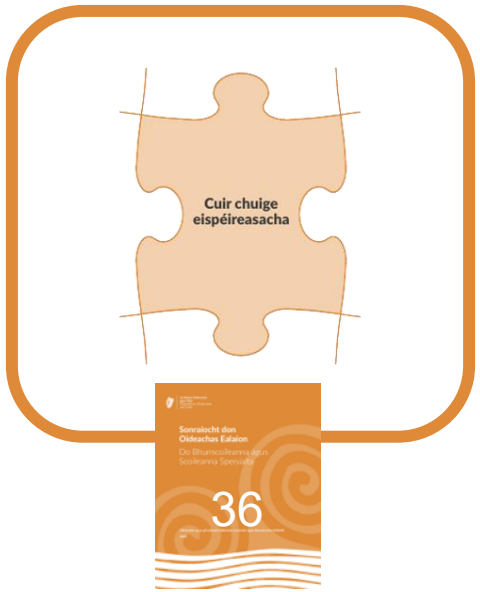
Ceol

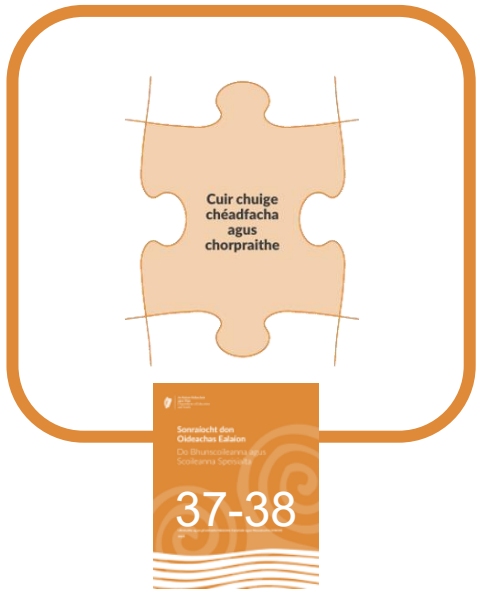

Oideolaíocht i gCleachtas

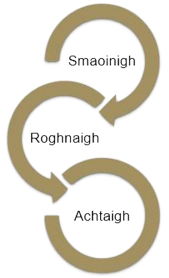

Agus na samplaí ar lgh 34, 35, 36, 37 agus 38 á léamh agat:

1. Déan machnamh ar an dóigh a raibh siad le sonrú sna heispéiris foghlama cruthaitheacha.
2. Smaoinigh ar an dóigh a mbeifeá in ann na cuir chuige oideolaíocha seo a thabhairt isteach in eispéiris na n-Ealaíon i do chomhthéacs.

Caibidil 6(a): Ag tacú le foghlaim páistí in Oideachas Ealaíon

'Is duine aonair gach páiste a bhfuil sraith uathúil buanna acu atá le cothú. Is iad na Torthaí Foghlama a chuireann an deis ar fáil do na páistí uile le foghlaim trí roinnt conairí a thacaíonn le heispéiris foghlama shaincheaptha agus ionchuimsitheacha.'
(Sonraíocht don Oideachas Ealaíon, lch.29)

Eispéiris foghlama cruthaitheacha

Caibidil 6(d): Raon leathan eispéireas in Oideachas Ealaíon

Foirmeacha ealaíne eile

Comhoibriú agus comhpháirtíochtaí

Pobal na scoile agus an pobal i gcoitinne

Smaoinigh

Roghnaigh

Achtaigh

Oide

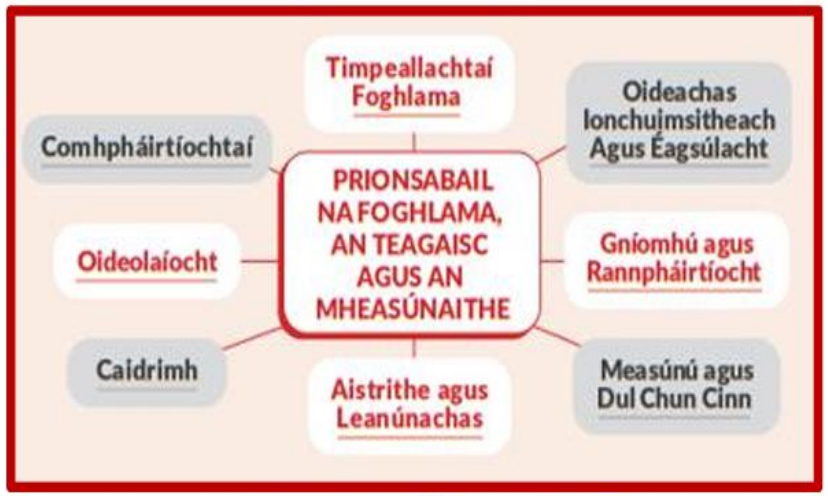
Pleanáil Gnímh Scoile Uile

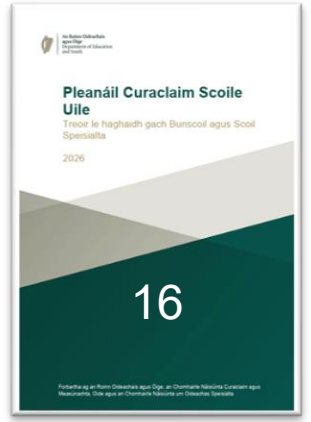
Pleanáil Gnímh Scoile Uile
Smaoinigh

SMAOINIGH
Agus tú ag smaoineamh ar fhoghlaim an lae, cad é a thugann tú faoi deara maidir le do chleachtas reatha maidir leis an réimse curaclaim seo: _____?

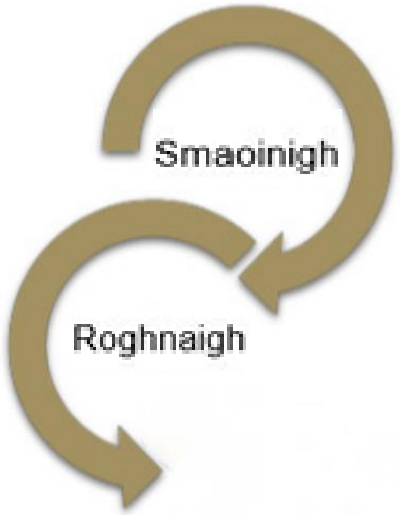
'Soláthraíonn na prionsabail seo an lionsa ba cheart a bheith in úsáid ag scoileanna chun machnamh a dhéanamh ar a gcleachtas scoile uile chun an curaclam athfhorbartha a achtú.'
(Pleanáil Curaclaim Scoile Uile, lch.6)

Pleanáil Gnímh Scoile Uile
Roghnaigh

Oide

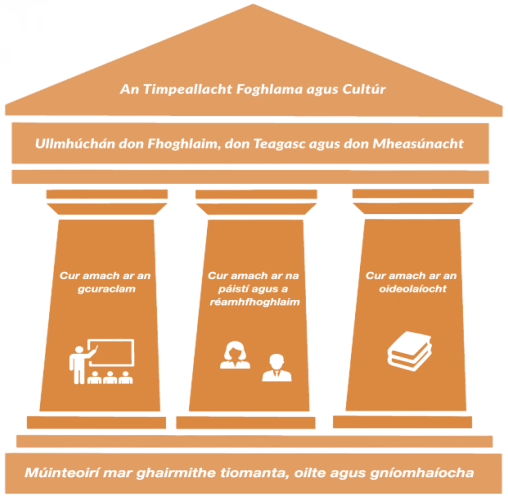

SMAOINIGH

Agus tú ag smaoineamh ar fhoghlaim an lae, cad é a thugann tú faoi deara maidir le do chleachtas reatha maidir leis an réimse curaclaim seo: _____?

ROGHNAIGH

Cad é an réimse is tábhachtaí againn chun díriú air anois?

‘Déanann múinteoirí príomhchinntí gach lá maidir le foghlaim, teagasc agus measúnacht ina scoil...Tá na cinntí seo ag brath ar na trí phríomhcholún.’ (Ullmhúchán don Fhoghlaim, don Teagasc agus don Mheasúnacht, lch.8)

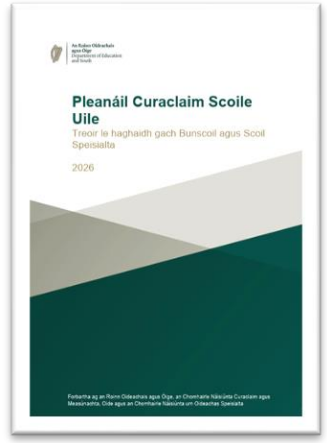
Pleanáil Gnímh Scoile Uile
Achtaigh

SMAOINIGH
Agus tú ag smaoineamh ar fhoghlaim an lae, cad é a thugann tú faoi deara maidir le do chleachtas reatha maidir leis an réimse curaclaim seo: _____?

ROGHNAIGH
Cad é an réimse is tábhachtaí againn chun díriú air anois?

ACHTAIGH
Cad é an chéad chéim a d'fhéadfadh linn a ghlacadh chun tús a chur leis an obair seo?

Na Chéad Chéimeanna Eile don Scoil Uile

Ó Mhachnamh go Gníomh

CAD É
Cad é a dhéanfaidh muid roimh an chéad chuairt eile?

CÉ
Cé a dhéanfaidh rudaí a chomhordú agus cad é mar a bheidh ionchur ag gach duine?

CÁ hUAIR
Cá huair a chuirfear tús leis, agus cá huair a dhéanfaidh muid dul chun cinn a sheiceáil?

TACAÍOCHT
Cad é/iad na hacmhainní, an fhoghlaim nó an comhoibriú a bheidh ina chuidiú?

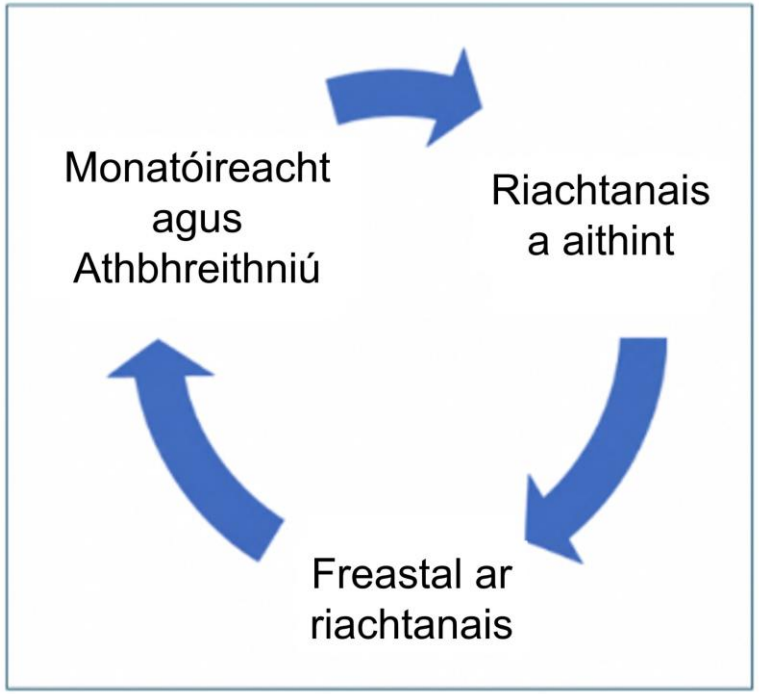
FIANAISE
Cad é a thabharfaidh muid faoi deara nó a bhaileoimid ó fhoghlaim na scoláirí?

ABHBHREITHNIÚ
Cá huair a phléifidh muid an méid ar éirigh leis agus na rudaí atá le hathrú?

Féinmheastóireacht Scoile
Inneall ar son Athraithe

Cén dóigh a bhfuil an próiseas FMS in úsáid againn chun pleanáil, monatóireacht agus meastóireacht a dhéanamh ar fheidhmiú curaclaim inár scoil?

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Míle Buíochas

CC BY NC